

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

**Obvodné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
5. ročník, školský rok 2012/13
Testové úlohy pre kategóriu F (6. ročník ZŠ a 1. ročník OG)**

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Doplňte v odpoved'ovom hárku správne mená významných osobností slovenského národného hnutia.

2.* V Uhorsku, ktorého súčasťou bolo aj Slovensko, žilo koncom 18. storočia viacero rôznych národov, preto ho nazývali aj "Európa v malom". Vymenujte päť z nich.

3.* Ak by ste mali za úlohu pozvať zástupcov slovanských národov na novodobý Slovanský zjazd, ktoré z uvedených národov by ste oslovili? Rozdeľte ich v odpoved'ovom hárku na pozvané a nepozvané.

Poliaci, Česi, Rumuni, Rusi, Srbi, Estónci, Švédi, Bulhari

4.* V septembri 1848 vznikol prvý politický orgán Slovákov. Jeho správny názov vyberte spomedzi uvedených možností.

- a) Slovenská národná rada
- b) Národná rada Slovenskej republiky
- c) Vláda Slovenskej republiky

5.* Komu vďačíme za "ypsilon" v slovenčine? Správnu odpoveď vyberte z uvedených možností.

- a) Jozefovi Ignácovi Bajzovi
- b) Martinovi Hattalovi
- c) Martinovi Hamuliakovi

6.* V národnom obrodení Slovákov hralo veľmi dôležitú úlohu aj náboženstvo. Spomedzi uvedených vyberte dve, ktoré boli v tej dobe najvýznamnejšie.

gréckokatolícke, evanjelické, kalvínske, rímskokatolícke, židovské

7.* Vysvetlite stručne pojmy bernolákovčina a štúrovčina. Ku každému z pojmov doplňte v odpoved'ovom hárku aj región Slovenska, ku ktorému sa viaže.

8.* Na priložených obrázkoch sú traja významní predstavitelia národného hnutia Slovákov.

1

2

3

a) V odpoved'ovom hárku doplňte ich mená.

b) Zorad'te tieto tri osobnosti podľa toho, kedy pôsobili - od najstaršej po najmladšiu.

9.* V roku 1844 bola medzi evanjelickými študentmi populárna jedna pieseň, ktorá vznikla s využitím melódie ľudovej piesne *Kopala studienku*. Odpovedzte na nasledujúce otázky.

a) Ako sa volala tá pieseň?

b) Kto bol jej autorom?

c) Aké využitie má tá pieseň v súčasnosti?

10.* Prečítajte si text uvedený v odpoved'ovom hárku a doplňte správne chýbajúce slová.

11.* Zorad'te uvedené pojmy v správnom poradí podľa ich vzťahu nadradenosti a podradenosti (od najvšeobecnejšieho po najkonkrétnejší).

Slovák, Detvanec, Slovan

12.* Významným obdobím v dejinách Slovákov bolo aj vojenské vystúpenie slovenských dobrovoľníckych oddielov počas "Revolučného roku", ktorý zobrazuje aj známy obraz Petra Bohúňa. Kedy k nemu došlo?

a) 1838/39

b) 1848/49

c) 1858/59

13.* V odpoved'ovom hárku doplňte chýbajúce slová v uvedenej vete.

14.* Jednou z požiadaviek predstaviteľov slovenského i maďarského národného hnutia v prvej polovici 19. storočia bolo aj zlepšenie postavenia obyvateľov na vidieku. Išlo o

- a) zrušenie otroctva
- b) zrušenie nevoľníctva
- c) zrušenie poddanstva

15.* Aký účel mali spolky miernosti?

- a) pomáhali závislým na stávkovaní
- b) pomáhali potláčať agresivitu
- c) pomáhali bojovať s alkoholizmom

16.* Vytvorte správne dvojice z uvedených miest a udalostí či pojmov.

A) Liptovský Mikuláš	a) Výlet štúrovcov v roku 1836
B) Devín	b) Prešpurské noviny
C) Bratislava	c) Slovanský zjazd
D) Praha	d) Žadosti slovenského národa

17. Zorad'te uvedené veľké historické obdobia v správnom poradí (od najstaršieho po najnovšie).

starovek, novovek, pravek, stredovek, moderná doba

18. Ktoré tri z uvedených vecí patria k pamiatkam hmotnej kultúry?

kostra človeka, stromy premenené na uhlie, keramika, šperky, sopečné horniny

19. K latinským názvom historických období v odpoved'ovom hárku napíšte správne ich slovenské pomenovania. V ktorom z uvedených období sa praveký človek naučil používať oheň?

20. Kto položil základy Slovenskej muzeálnej spoločnosti? Pomôžte si aj priloženou fotografiou tohto zakladateľa.

- a) Andrej Kmeť
- b) Matej Bel
- c) Adam František Kollár

21. Čo označuje slovo antropogenéza?

- a) vývoj historických období ľudskej spoločnosti
- b) vývoj človeka
- c) vývoj starovekej spoločnosti

22. Lucy z Hadaru, kostra dospelaj ženy, ktorú objavila v roku 1974 americko-etiópska expedícia, je stará takmer 3 milióny rokov. Do ktorého vývojového stupňa človeka patrí?

23. V odpovedovom hárku doplňte základné vývojové štádia človeka.

24. Kde bol na Slovensku nájdený odliatok mozgu neandertáľca?

- a) Šaľa nad Váhom
- b) Gánovce pri Poprade
- c) Hanušovce nad Topľou

25. Túto sošku pravekej ženy (na obr.) dnes možno vidieť v múzeu na Bratislavskom hrade, ale našla sa v Moravanoch nad Váhom.

- a) Pod akým názvom poznáme túto sošku?
- b) Z akého materiálu ju praveký človek vyrobil?

26. V mladšej dobe kamennej prestal byť človek lovcom a zberačom závislým od darov prírody a naučil sa potraviny dorábať.

- a) Akým pojmom označujeme túto revolučnú zmenu v ľudskej spoločnosti?
- b) Ako nazývame centrum týchto zmien v Ázii, odkiaľ sa potom zmeny šírili aj do Európy?

27. Na Slovensku objavili archeológovia viacero významných lokalít z doby bronzovej. V odpovedom hárku doplňte názvy dvoch z nich.

28. Kto to boli druidi?

- a) keltskí básnici
- b) keltskí kňazi
- c) osobitá skupina keltských bojovníkov

29. Čo to boli zikurraty a v ktorej oblasti ich stavali?

30. Ktoré dva štáty uzavreli medzi sebou najstaršiu známu mierovú zmluvu na svete?

31. Čo je to monoteizmus?

- a) viera v mnohých bohov
- b) nenáboženské vyznanie
- c) viera v jedného boha

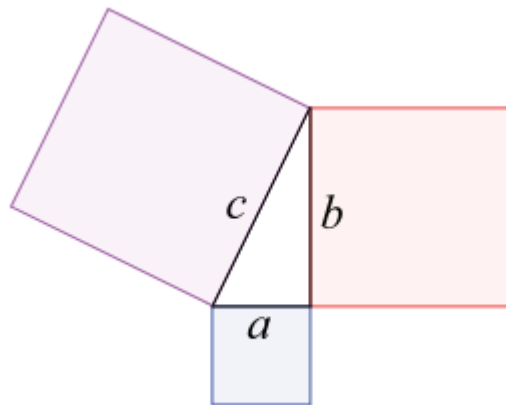
32. Ktorá z civilizácií starovekého Grécka vznikla na ostrove Kréta?

- a) minójska
- b) mykénska
- c) trójska

33. Počas grécko-perzských vojen sa udiali tri významné bitky. Spomedzi uvedených možností vyberte správnu možnosť, ako dopadli.

- a) pri ostrove Salamína, pri Termopylách, pri Marátóne - vo všetkých zvíťazili Gréci
- b) pri ostrove Salamína - zvíťazili Gréci, pri Termopylách - Peržania, pri Marátóne - Gréci
- c) pri ostrove Salamína, pri Termopylách, pri Marátóne - vo všetkých zvíťazili Peržania

34. Z matematiky poznáte matematický vzorec, podľa ktorého vieme vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak sú známe dĺžky jeho dvoch zvyšných strán (na obrázku). Tento vzorec je pomenovaný podľa gréckeho matematika z Atén. Ako sa volal?

35. Štátne zriadenie v starovekých Aténach prešlo viacerými zmenami. V odpoved'ovom hárku doplňte mená dvoch najvýznamnejších aténskych politikov – reformátorov.

36.

Vytvorte správne dvojice z uvedených helenistických krajín a vládnych rodov. Ako sa volal známy panovník a vojvodca (na obr.), po smrti ktorého sa tieto rody dostali k moci?

- a) Egypt
- b) Grécko a Macedónia
- c) Malá Ázia
- d) Mezopotámia a Perzia

- A) Antigonovci
- B) Seleukovci.
- C) Attalovci
- D) Ptolemaiovci